

Deel I. - Volkerenbondverdrag.

De hoge verdragsluitende partijen,

Overwegende dat, om de samenwerking onder de volkeren te bevorderen en dezen vrede en veiligheid te waarborgen, het van belang is,

zekere verplichtingen aan te nemen om niet tot de oorlog over te gaan,
openbare internationale betrekkingen te onderhouden, gesteund op de gerechtigheid en eer,
stipt de voorschriften van het internationale recht na te volgen, welke voortaan als de werkelijke gedragslijn der regeringen zullen gelden,
de gerechtigheid te doen heersen, en stipt alle verdragsverbintenissen te eerbiedigen in de wederzijdse betrekkingen tussen ingerichte volkeren.

Nemen de onderhavige overeenkomst aan, tot het stichten van de Volkerenbond.

Artikel 1. De oorspronkelijke leden van de Volkerenbond zullen diegenen van de ondertekenaars zijn waarvan de namen in het toevoegsel tot onderhavige overeenkomst voorkomen, alsmede de staten, insgelijks in het toevoegsel genoemd, welke tot deze overeenkomst zonder voorbehoud toegetreden zijn door een verklaring, bij het secretariaat neergelegd binnen de twee maanden na het in kracht treden van deze overeenkomst en waarvan de andere leden van de bond kennis zullen krijgen.

Elke staat, dominion of kolonie met volkomen zelfbestuur, niet in het toevoegsel aangeduid, kan lid worden van de bond indien zijn

aanneming uitgesproken wordt door de twee derden der vergadering, onder voorbehoud dat hij voldoende waarborgen levert dat hij rechtzinnig voornemens is, zijn internationale verbintenissen na te komen, en dat hij de regelingen door de bond vastgesteld aanneemt ten opzichte van zijn strijdkrachten en zijn uitrusting voor leger, zee en luchtvaart.

Elk lid van de bond kan, met opzeggingstermijn van twee jaar, uit de bond treden, op voorwaarde dat zulk lid op dat ogenblik al zijn internationale verplichtingen is nagekomen, die van onderhavige overeenkomst inbegrepen.

Artikel 2. De werkzaamheid van de bond, zoals ze in onderhavige overeenkomst omschreven is, wordt uitgeoefend door een vergadering en door een raad bijgestaan door een bestendig secretariaat.

Artikel 3. De vergadering is samengesteld uit vertegenwoordigers der leden van de bond.

Ze komt bijeen op vastgestelde tijdstippen en op elk ander ogenblik, indien de omstandigheden het vergen, ter plaatse van de zetel van de bond, of op enige andere plaats, welke daartoe mocht verkozen worden.

De vergadering is bevoegd om elke vraag te behandelen die in de werkzaamheid van de bond begrepen is, of de vrede van de wereld raakt.

Elk lid van de bond mag onder de vergadering niet meer dan drie vertegenwoordigers tellen, en beschikt slechts over één stem.

Artikel 4. De raad bestaat uit vertegenwoordigers der voornaamste verbonden en geassocieerde mogendheden alsmede uit vertegenwoordigers van vier andere leden van de bond. Deze vier leden van de bond worden door de vergadering verkozen volgens haar goeddunken en wanneer ze het nodig oordeelt. In afwachting van de eerste benoeming door de vergadering zijn de vertegenwoordigers van België, Brazilië, Spanje en Griekenland leden van de raad.

Met de goedkeuring van de meerderheid der vergadering kan de raad andere leden van de bond aanduiden, wiens vertegenwoordiging in de raad voortaan bestendig zal zijn. Hij kan, met dezelfde goedkeuring, het aantal leden van de bond vermeerderen welke door de vergadering zullen gekozen worden om in de raad vertegenwoordigd zijn.

De raad vergadert wanneer de omstandigheden het vergen, en minstens eenmaal per jaar, ter plaatse van de zetel van de bond, of op enige andere plaats die zou kunnen aangeduid worden.

De raad is bevoegd elke vraag te behandelen welke in de werkring van de bond begrepen is, of met de wereldvrede verband houdt.

Elk lid van de bond, dat niet in de raad vertegenwoordigd is, wordt uitgenodigd, een vertegenwoordiger tot bijwoning der zitting af te vaardigen, wanneer een onderwerp, dat het bijzonder betreft, voor de raad gebracht wordt.

Elk lid van de bond, in de raad vertegenwoordigd, beschikt slechts over één stem, en heeft slechts één vertegenwoordiger.

Artikel 5. Behalve waar het in deze overeenkomst of in de bepalingen van onderhavig verdrag uitdrukkelijk anders

voorgeschreven is, worden de besluiten van de vergaderingen van de raad genomen bij eenparigheid der leden van de bond die op de zitting vertegenwoordigd zijn.

Alle vragen van rechtspleging, welke op de zittingen van de vergadering of van de raad oprijzen, evenals het aanduiden van commissies belast met het onderzoeken van bijzondere punten, worden geregeld door de vergadering of door de raad, en de beslissingen worden genomen door de meerderheid der leden van de bond die op de zitting vertegenwoordigd zijn.

De eerste bijeenkomst van de vergadering en de eerste bijeenkomst van de raad zullen door de president der Verenigde Staten van Amerika opgeroepen worden.

Artikel 6. Het bestendig secretariaat is gevestigd ter plaatse van de zetel van de bond. Het bestaat uit een algemeen secretaris, en zoveel secretarissen en personeel als nodig zal zijn.

De eerste algemene secretaris is in het toevoegsel aangeduid. In het vervolg zal de algemene secretaris door de raad aangewezen worden, met de goedkeuring van de meerderheid der vergadering.

De secretarissen en het personeel van het secretariaat worden benoemd door de algemene secretaris, met de goedkeuring van de raad.

De algemene secretaris van de bond is van rechtswege algemeen secretaris van de vergadering en van de raad.

De kosten van het secretariaat zullen gedragen worden door de leden van de bond in de verhouding welke voor het internationaal bureau der Wereldpostvereniging vastgesteld is.

Artikel 7. De zetel van de bond is gevestigd te Genève.

De raad kan ten allen tijde beslissen hem op enige andere plaats te vestigen.

Alle ambten van de bond, of van de diensten welke eraan verbonden zijn, met inbegrip van het secretariaat, zullen gelijkelijk voor mannen en vrouwen open staan.

De vertegenwoordigers van de leden van de bond en zijn ambtenaren zullen, in het uitoefenen van hun ambt, de diplomatieke voorrechten en vrijstellingen genieten.

De gebouwen en gronden, welke door de bond, voor zijn werkzaamheden en de bijeenkomsten gebruikt worden, zijn onschendbaar.

Artikel 8. De leden van de bond erkennen dat de instandhouding van de vrede het verminderen der nationale bewapeningen gebiedt tot het laagste peil, dat is overeen te brengen met de nationale veiligheid en met de uitvoering, opgelegd door gemeenschappelijke actie, van de internationale verplichtingen.

De raad zal de plannen van deze vermindering met het oog op de geografische ligging en op de bijzondere toestanden in elke staat, bereiden en ze ter inzage aan de verschillende regeringen voorleggen, die desaangaande zullen beslissen.

Deze plannen zullen minstens alle 10 jaar opnieuw moeten onderzocht en desnoods gewijzigd worden.

Nadat zij door de verschillende regeringen goedgekeurd zijn, mogen deze de aldus aan hun wapeningen gestelde grenzen niet overschrijden buiten de toestemming van de raad.

Overwegende dat het vervaardigen van munitie en oorlogstuig door particulieren aanleiding geeft tot ernstige bezwaren, gelasten de bondsleden de raad naar maatregelen uit te zien, om de bedenkelijke gevolgen daarvan te vermijden, rekening houdend met de behoeften der leden van de bond welke niet in staat zijn, zelf de munitie en het oorlogstuig te vervaardigen welke voor hun veiligheid nodig zijn.

De leden van de bond verplichten zich, elkaar wederkerig de volledigste en rechtzinnigste inlichtingen mede te delen nopens de schaal van hun bewapening, nopens hun militair, zee- en luchtvaartprogramma, en nopens de staat van dat gedeelte van hun nijverheid, dat tot oorlogsdoeleinden bruikbaar kan gemaakt worden.

Artikel 9. Een bestendige commissie zal gevormd worden om de raad haar mening mede te delen nopens de uitvoering der beschikkingen der artikelen 1 en 8, en in het algemeen, nopens alle punten van militair, zee- en luchtvaartbelang.

Artikel 10. De leden van de bond verplichten zich de territoriale ongeschondenheid en de bestaande staatkundige onafhankelijkheid van alle leden van de bond te eerbiedigen en te handhaven tegen alle buitenlandse aanvallen. In geval van een aanval, van bedreiging of van gevaar van een aanval neemt de raad maatregelen, om het nakomen van deze verplichting te verzekeren.

Artikel 11. Er wordt uitdrukkelijk verklaard dat elke oorlog of oorlogsbedreiging, waardoor een lid van de bond al of niet rechtstreeks getroffen wordt, de hele bond aangaat, en dat deze doeltreffende maatregelen moet nemen, om de wereldvrede te

beveiligen. In zulk geval verenigt de algemene secretaris onmiddellijk de raad, op aanvraag van elk lid van de bond.

Daarenboven wordt verklaard, dat elk lid van de bond het recht heeft, de aandacht van de vergadering of van de raad vriendschappelijk te vestigen op iedere omstandigheid welke van aard is, de internationale betrekkingen te beïnvloeden, en bijgevolg dreigt de vrede te storen of de goede verstandhouding onder de volkeren, waarvan de vrede afhangt.

Artikel 12. Al de leden van de bond komen overeen dat, indien tussen hen een geschil ontstaat, dat enige vredebreuk zou kunnen voor gevolg hebben, zij het geval aan de raad zullen onderwerpen, hetzij tot het vellen van een scheidsrechterlijke uitspraak, of tot het instellen van een onderzoek. Ze komen ook overeen, in geen geval tot de oorlog over te gaan vooraleer een tijdperk van drie maanden na de uitspraak van het scheidsgerecht of na het verslag van de raad verlopen is.

In alle gevallen, door dit artikel voorzien, moet de uitspraak van de scheidsrechters binnen een redelijke tijdruimte gedaan en het verslag van de raad opgesteld worden binnen de zes maanden te rekenen van de dag waarop het geschil hem werd voorgelegd.

Artikel 13. De bondsleden komen overeen dat in geval er tussen hen een geschil ontstaat dat hun door een scheidsgerecht oplosbaar schijnt, en indien dit geschil niet op voldoende wijze langs diplomatieke weg kan geregeld worden, zij de gehele vraag aan een scheidsgerecht zullen onderwerpen.

Onder die welke door een scheidsgerecht kunnen opgelost worden begrijpt men geschillen nopens de uitlegging van het verdrag, nopens enig punt van internationaal recht, nopens de waarheid van

enig feit, hetwelk, indien het vastgesteld was, het verbreken van een internationale verbintenis zou uitmaken, of nopens de aard of de omvang der vergoeding, die voor zulk een breuk verschuldigd is.

Het scheidsgerecht aan welks oordeel het geding onderworpen wordt is het gerecht door de partijen aangeduid, of in hun vroegere overeenkomsten voorzien.

De leden van de bond verbinden zich, de uitspraken te goeder trouw na te komen, en niet tot de oorlog over te gaan tegen enig lid van de bond, dat gezegde uitspraken nakomt. Bij gebrek aan nakoming van de uitspraak, stelt de raad de maatregelen voor, die het uitwissel daarvan moeten verzekeren.

Artikel 14. De raad is gelast, een ontwerp van bestendig Internationaal gerechtshof te bereiden, en dit aan de bondsleden voor te stellen. Dit gerechtshof zal bevoegd zijn, alle geschillen van internationale aard te behandelen welke de partijen aan zijn oordeel zullen onderwerpen. Het zal insgelijks ter raadgeving een oordeel uitspreken aangaande elk geschil of elk punt hetwelk de raad of de vergadering voor dit hof zullen brengen.

Artikel 15. Indien tussen de leden van de bond een geschil mocht ontstaan, dat een breuk zou kunnen teweeg brengen, en indien dit geschil niet aan het in artikel 13 voorziene scheidsgerecht onderworpen wordt, komen de leden van de bond overeen, dit voor de raad te brengen. Te dien einde is het voldoende, dat een van hen de algemene secretaris in kennis stelt van dit geschil, en deze zal alle maatregelen nemen, tot volledig onderzoek en volledige overweging hiervan.

Zo haast mogelijk zullen de partijen hem de uiteenzetting van hun aangelegenheid, met alle betreffende feiten en rechtvaardigende

bewijsstukken mededelen. De raad kan de onmiddellijke bekendmaking hiervan bevelen.

De raad zal trachten de vereffening van het geschil te bewerkstelligen. Indien hij daarin lukt, zal hij in de mate die hij nuttig acht, een verslag afkondigen nopens de feiten, de uitlegging die zij bedragen en de voorwaarden van deze vereffening.

Indien het geschil niet kon vereffend worden, stelt de raad voor afkondiging een verslag op, goedgekeurd bij eenparige stemmen, of bij meerderheid van stemmen, om de omstandigheden bekend te maken, waaronder het geschil zich voordeed, en de oplossingen die hij als de rechtvaardigste en de meest gepaste aanbeveelt.

Elk lid van de bond, in de raad vertegenwoordigd, kan insgelijks een verslag over de feiten van het geschil met zijn eigen gevolgtrekkingen openbaar maken.

Indien het verslag van de raad bij eenparige stemmen aangenomen wordt, zonder dat de stem van de vertegenwoordigers der belanghebbende partij voor deze eenparigheid meegerekend wordt, verbinden zich de leden van de bond niet tot de oorlog tegen een der partijen over te gaan, die zich onderwerpt aan de besluiten van het verslag.

Ingeval het de raad niet gelukt, zijn verslag door al zijn leden buiten de vertegenwoordigers van de bij het geschil betrokken partijen te doen aannemen, behouden zich de leden van de bond het recht voor, te handelen zoals zij het tot de bescherming van recht en gerechtigheid nodig achten.

Indien een der partijen beweert, en de raad erkent, dat het geschil een punt aangaat, hetwelk het internationale recht uitsluitend aan

de bevoegdheid van deze partij overlaat, zal de raad dit in een verslag vaststellen, doch zonder enige oplossing aan te bevelen.

De raad kan, in al de gevallen in onderhavig artikel voorzien, het geschil voor de vergadering brengen. Het geschil zal insgelijks voor de vergadering moeten gebracht worden op verzoek van een der partijen; dit verzoek moet ingediend worden binnen de veertien dagen na het ogenblik, waarop het geschil voor de raad gebracht wordt.

In elke zaak, welke voor de vergadering gebracht wordt, worden de beschikkingen van het tegenwoordige artikel en van artikel 12 aangaande het optreden en de macht van de raad insgelijks toegepast op het optreden en de macht der vergadering. Het is aangenomen dat een verslag, opgesteld door de vergadering met de goedkeuring van de vertegenwoordigers der leden van de bond bij de raad vertegenwoordigd en van een meerderheid der andere leden van de bond, met uitsluiting in elk geval, der vertegenwoordigers van de belanghebbende partijen, evenveel kracht heeft als een verslag van de raad, aangenomen bij eenparige stemmen der leden buiten de vertegenwoordigers der partijen.

Artikel 16. Indien een der leden van de bond tot de oorlog overgaat in tegenstrijd met de verbintenissen aangegaan in de artikelen 12, 13 of 15, wordt dit lid ipso facto aangezien als hebbende een oorlogsdaad begaan tegenover al de overige leden van de bond. Deze verbinden zich alle handels- of financiële betrekkingen met het overtredend lid onmiddellijk af te breken, alle betrekkingen tussen hun onderhorigen en degenen van de verdragbrekende staat te verbieden, en alle financieel, handels- of persoonlijk verkeer te doen ophouden tussen de onderdanen van die staat en degenen van elke andere staat, hij zij lid of niet van de bond.

In dit geval is het de plicht van de raad aan de verschillende belanghebbende regeringen de leger-, zeevaart- en luchtvaartstrijdkrachten aan te duiden waardoor de leden van de bond onderscheidenlijk zullen bijdragen tot de gewapende macht bestemd om de verbintenissen van de bond te doen eerbiedigen.

Bovendien komen de leden van de bond overeen elkaar een wederzijdse steun te verlenen voor het toepassen der economische en financiële maatregelen welke krachtens onderhavig artikel moeten genomen worden om de verliezen en de bezwaren welke daaruit zullen voortspruiten tot een minimum te beperken. Ze zullen elkaar ook wederzijds steunen om aan alle bijzondere maatregelen te weerstaan, welke door de verdragbrekende staat tegen hen genomen worden. Zij zullen de nodige schikkingen nemen om de doortocht over hun grondgebied te vergemakkelijken van de legers van elk lid van de bond dat deelneemt aan een gemeenschappelijke handeling teneinde de verbintenissen van de bond te doen eerbiedigen.

Elk lid dat zich schuldig heeft gemaakt aan schending van een der verplichtingen die het gevolg zijn der verbintenis, kan buiten de bond gesloten worden. Deze uitsluiting wordt uitgesproken door de stemming van alle andere leden van de bond in de raad vertegenwoordigd.

Artikel 17. Ingeval een geschil voorkomt tussen twee staten, waarvan er slechts één lid is van de bond, of waarvan geen van beide daarvan deel uitmaakt, worden de staat of de staten die vreemd aan de bond zijn uitgenodigd zich aan de verplichtingen te onderwerpen welke aan zijn leden opgelegd zijn ten einde het geschil te vereffenen, onder voorwaarden, die de raad billijk acht. Indien deze uitnodiging aangenomen wordt, worden de

beschikkingen der artikelen 12 tot 16 toegepast, onder voorbehoud der wijzigingen welke de raad noodzakelijk acht.

Zodra deze uitnodiging verzonden is, stelt de raad een onderzoek in nopens de omstandigheden van het geschil, stelt de maatregelen voor welke hem in het bijzonder geval het beste en meest afdoende voorkomen.

Indien de uitgenodigde staat, de verplichtingen van het lidmaatschap van de bond ter vereffening van het geschil weigert aan te nemen, en tot de oorlog met een lid van de bond overgaat worden de beschikkingen van artikel 16 op hem toegepast.

Indien beide uitgenodigde partijen de verplichtingen van het lidmaatschap van de bond voor de beslechting van het geschil weigeren aan te nemen, kan de raad alle maatregelen nemen en voorstellen indienen welke vijandelijkheden kunnen voorkomen en een oplossing van het geschil kunnen teweegbrengen.

Artikel 18. Alle internationale verdragen of verbintenissen, die voortaan door een lid van de bond gesloten worden, zullen onmiddellijk door het secretariaat ingeboekt en door het secretariaat zo gauw mogelijk afgekondigd worden. Geen internationaal verdrag of dusdanige verbintenis is verplichtend alvorens ingeboekt te zijn.

Artikel 19. De vergadering kan, van tijd tot tijd, de bondsleden uitnodigen om over te gaan tot een nieuw onderzoek der verdragen die niet meer toepasselijk zijn, alsook der internationale toestanden, waarvan het behoud de wereldvrede in gevaar zou kunnen brengen.

Artikel 20. De leden van de bond erkennen, voor zoveel elk hunner aanbelangt, dat de tegenwoordige verbintenis alle verplichtingen of overeenkomsten inter se, welke met haar bepalingen tegenstrijdig zouden zijn, afschaft, en verplichten zich plechtig, voortaan dergelijke overeenkomsten niet te sluiten.

Indien een lid, voor zijn bijtreden tot de bond, verplichtingen aangegaan heeft, welke tegenstrijdig zijn met de bepalingen van de overeenkomst, zo moet zulk lid onmiddellijk maatregelen nemen, om zich van deze verplichtingen vrij te maken.

Artikel 21. Internationale verbintenissen zoals scheidsrechterlijke verdragen, en gewestelijke overeenkomsten zoals de leer van Monroe, die het behoud van de vrede verzekeren, worden niet beschouwd als tegenstrijdig met om het even welke beschikking van onderhavige overeenkomst.

Artikel 22. De volgende grondbeginselen zijn toepasselijk op de koloniën en gewesten die ten gevolge van de oorlog opgehouden hebben onder de soevereiniteit te staan van de staten die ze voorheen beheerd hebben, en die bewoond zijn door volkeren die nog niet in staat zijn, in de bijzonder moeilijke toestanden der hedendaagse wereld zichzelf te besturen. Het welzijn en de ontwikkeling van deze volkeren maken een heilige beschavingszending uit, en in onderhavige overeenkomst moeten derhalve waarborgen opgenomen worden voor het volbrengen van deze zending.

De beste methode om dit grondbeginsel praktisch te verwezenlijken is, de voogdij van deze volkeren toe te vertrouwen aan de ontwikkelde naties, die, uit hoofde van hun middelen, hun ondervinding of hun aardrijkskundige ligging het best in staat zijn,

deze verantwoordelijkheid op zich te nemen, en deze op zich willen nemen: zij zouden deze voogdij in de hoedanigheid van lasthebbers en in naam van de bond uitoefenen.

De aard van deze zending moet verschillen naar het stadium van ontwikkeling van het volk, de aardrijkskundige ligging van het grondgebied, zijn economische toestanden en alle andere gelijkaardige omstandigheden.

Zekere gemeenschappen, welke voorheen tot het Ottomaanse keizerrijk behoorden, hebben een zodanig stadium van ontwikkeling bereikt, dat hun bestaan als onafhankelijke naties voorlopig kan erkend worden, op voorwaarde, dat ze door raad of hulp van een lasthebber in hun beheer geleid worden, tot ze in staat zijn, zich zelfstandig te besturen. De wensen van deze gemeenschappen moeten vooreerst in aanmerking komen, bij het kiezen van de lasthebber.

Het stadium van ontwikkeling van andere volkeren, bijzonder die van Midden-Afrika, vordert, dat de lasthebber er het beheer van het grondgebied op zich neemt onder voorwaarden die, met het verbod van misbruiken zoals de slavenhandel, de handel in wapens en alcohol, de vrijheid van geweten en van godsdienst waarborgen, zonder verdere beperkingen dan die welke kunnen vereist worden voor het behoud van de openbare orde en de goede zeden, en het verbod verdedigingswerken op steunpunten voor land- of zeeoorlog in te richten, en aan de inboorlingen een militaire opleiding te geven, tenzij voor de politie of de verdediging van het grondgebied, en die ook voor andere leden van de bond gelijke voorwaarden voor verkeer en handel zullen verzekeren.

Ten slotte zijn er gewesten, zoals Zuidwest-Afrika en zekere eilanden in het zuiden van de Stille Oceaan, die, uit hoofde van de verspreidheid van hun bevolking, van hun beperkte oppervlakte, van hun verwijdering van alle beschavingsmiddelpunten, van het geografisch aanpalen van hun grondgebied aan dat van de lasthebber, of uit hoofde van andere omstandigheden niet beter zouden kunnen beheerd worden dan onder de wetten van de lasthebber als integrerend gedeelte van zijn grondgebied, onder voorbehoud der waarborgen hierboven in het belang der inboorlingen voorzien.

In ieder geval moet de lasthebber elk jaar aan de raad verslag uitbrengen over de grondgebieden die aan zijn zorg werden toevertrouwd.

Indien de graad van gezag, toezicht of beheer die door de lasthebber moet uitgeoefend worden niet het onderwerp uitgemaakt heeft van een vroegere overeenkomst tussen leden van de bond, zal de raad desaangaande uitdrukkelijk uitspraak doen.

Een bestendige commissie zal gelast zijn, de jaarlijkse verslagen der lasthebbers te ontvangen en te onderzoeken en zal aan de raad haar zienswijze mededelen nopens alle punten in betrekking met het uitvoeren der mandaten.

Artikel 23. De leden van de bond, met voorbehoud van en in overeenstemming met de beschikkingen van de thans bestaande internationale overeenkomsten of van die, welke in het vervolg zullen gesloten worden:

- a) zullen trachten billijke en menslievende arbeidsvoorwaarden te verzekeren en te handhaven voor mannen, vrouwen en kinderen op hun eigen grondgebied, alsook in alle landen tot

welke hun handels- en nijverheidsbetrekkingen zich uitbreiden, en te dien einde, de nodige internationale inrichtingen te stichten en te onderhouden;

b) verplichten zich, aan de inboorlingen der grondgebieden die aan hun beheer onderworpen zijn rechtvaardige behandeling te verzekeren;

c) belasten de bond met het algemeen toezicht over de uitvoering der overeenkomsten betreffende de handel in vrouwen en kinderen en het handel drijven in opium en andere schadelijke drogerijen;

d) belasten de bond met het algemeen toezicht over de handel in wapens en munitie met de landen waarin het toezicht over die handel in het algemeen onontbeerlijk is;

e) zullen de nodige voorzieningen treffen om de waarborg en de handhaving van de vrijheid van verkeer en doorvoer alsmede rechtvaardige behandeling van de handel van al de leden van de bond te verzekeren, terwijl de bijzondere behoeften der streken welke gedurende de oorlog van 1914-1918 verwoest werden, zullen moeten in acht genomen worden;

f) zullen trachten, maatregelen van internationaal belang te nemen om alle ziektes te voorkomen en te bestrijden.

Artikel 24. Alle internationale burelen welke voorheen door gezamenlijke verdragen gesticht werden, zullen, met toestemming van de betrokken partijen, onder het gezag van de Volkerenbond geplaatst worden. Alle andere internationale burelen en alle commissies voor het regelen der aangelegenheden van

internationaal belang die later zullen gesticht worden, zullen onder het gezag van de bond geplaatst worden.

Voor alle vragen van internationaal belang, die door algemene overeenkomsten geregeld zijn, doch niet aan het toezicht van internationale commissies of burelen onderworpen zijn, zal het secretariaat van de bond, indien de belanghebbende partijen het verlangen en de raad daarin toestemt, alle nuttige inlichtingen moeten verzamelen en uitdelen en alle nodige of wenselijke hulp moeten verlenen.

De raad kan beslissen de uitgaven van elk bureel of elke commissie, onder het gezag van de bond geplaatst, in die van het secretariaat te willen opnemen.

Artikel 25. De leden van de bond verbinden zich tot het aanmoedigen en begunstigen der oprichting en samenwerking van vrijwillige nationale, behoorlijk gemachtigde inrichtingen van het Rode Kruis, die voor doel hebben de gezondheidstoestand te verbeteren, de ziekten te voorkomen, het lijden in de wereld te lenigen.

Artikel 26. De wijzigingen aan onderhavige overeenkomst zullen in werking treden zodra ze bekrachtigd zijn door de leden van de bond wiens vertegenwoordigers de raad vormen en door de meerderheid van degenen waarvan de vertegenwoordigers de vergadering uitmaken.

Het staat iedere bondslid vrij, de wijzigingen aan de overeenkomst niet aan te nemen; in dit geval houdt zulk lid op deel uit te maken van de bond.

Toevoegsel.

I. Oorspronkelijke leden van de Volkerenbond ondertekenaars van het vredesverdrag.

Verenigde Staten van Amerika	Hedzjas
België	Honduras
Bolivia	Italië
Brazilië	Japan
Het Britse rijk	Liberia
Canada	Nicaragua
Australië	Panama
Zuid-Afrika	Peru
Nieuw-Zeeland	Polen
Indië	Portugal
China	Roemenië
Cuba	De Servisch-Kroatisch-Sloveense staat
Ecuador	Siam
Frankrijk	Tsjechoslowakije
Griekenland	Uruguay
Guatemala	
Haïti	
Staten die uitgenodigd zijn tot de overeenkomst toe te treden	

Argentinië	Perzië
Chili	Salvador
Colombia	Zweden
Denemarken	Zwitserland
Spanje	Venezuela
Noorwegen	
Paraguay	
Nederland	

II. Eerste algemene secretaris van de Volkerenbond.

De honorabele Sir James Eric Drummond, K.C.M.G., C.B.